

به نام خدا

گوهر جاودانه (حجاب)

مولفان :

میثم جوکار

مریم دورقی

امین افشارنیا

سعید شیخ زاده

ابراهیم نورمحمدیان

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۲)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: جوکار، میثم، ۱۳۶۷-
عنوان و نام پدیدآور: گوهر جاودانه (حجاب)/ مولفان میثم جوکار، مریم دورقی، امین افشارنیا، سعید شیخ زاده، ابراهیم نورمحمدیان.
مشخصات نشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری: ۱۰۹ ص.: جدول.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۴۱-۲-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۰۹ - ۱۰۱.
موضوع: حجاب
شناسه افزوده: دورقی، مریم، ۱۳۵۷-
شناسه افزوده: افشارنیا، امین، ۱۳۶۷-
شناسه افزوده: شیخ زاده، سعید، ۱۳۵۱-
شناسه افزوده: نورمحمدیان، ابراهیم، ۱۳۶۱-
رده بندی کنگره: ZA۳۰۷۳
رده بندی دیویی: ۲۸/۳
شماره کتابشناسی ملی: ۹۲۷۳۴۵۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: گوهر جاودانه (حجاب)
مولفان: میثم جوکار - مریم دورقی - امین افشارنیا - سعید شیخ زاده - ابراهیم نورمحمدیان
ناشر: ارسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲
چاپ: زبرجد
قیمت: ۸۸۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب‌رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۲۴۱-۲-۲
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۷	پیشگفتار.....
۹	فصل اول.....
۹	حجاب.....
۹	تعریف حجاب.....
۹	تاریخچه حجاب.....
۱۰	انتخاب حجاب.....
۱۳	عوامل حجاب.....
۱۳	الف : صعود به مراتب معنوی.....
۱۳	ب : حجاب مانع اختلاط بی قید و شرط.....
۱۳	ج : پوشش سالم برای حفظ زن.....
۱۵	د : حجاب جایگاه زن و فرهنگ پرهیز.....
۱۶	هـ : «حجاب و نظربازی از نظر قرآن».....
۱۶	در رابطه با مرد و زن.....
۱۷	منافع حجاب :.....
۲۱	فصل دوم.....
۲۱	بیحجابی.....
۲۱	تعریف بی حجابی.....
۲۲	تاریخچه بی حجابی.....
۲۳	کشف حجاب.....
۲۴	انواع بی حجابی.....
۲۵	عوامل بی حجابی.....
۳۵	راه‌های مبارزه با عوامل بی حجابی.....
۳۷	پیامدهای بی حجابی.....
۳۸	مسأله کشف حجاب.....

۴۱.....	فصل سوم.....
۴۱.....	عفاف و حجاب.....
۴۱.....	تعریف و مفهوم عفاف.....
۴۱.....	مصادیق عفاف.....
۴۱.....	مصادیق شرعی عفاف.....
۴۵.....	مصادیق عرفی عفاف.....
۴۶.....	تفاوت حجاب و عفاف.....
۵۴.....	۳ - حکم و حدود پوشش.....
۵۶.....	۴ - پوشش در متون فقهی.....
۵۷.....	شاخص‌ترین مصداق حجاب.....
۵۸.....	۶ - محدوده حجاب.....
۵۹.....	۷ - پوشاندن دست و صورت.....
۶۰.....	۸ - حکمت و هدف پوشش.....
۶۱.....	۹ - ارتباط عفاف با حجاب.....
۶۲.....	۱۰ - شبهه عدم رابطه بین حجاب و عفاف.....
۶۳.....	۱۱ - شبهه ناکارآمدی حجاب.....
۶۴.....	۱۲ - ستر برای مردان.....
۶۴.....	۱۳ - تأسیسی بودن حکم حجاب.....
۶۵.....	۱۴ - مراودات اجتماعی زنان.....
۶۵.....	۱۵ - شکل حجاب.....
۶۶.....	۱۶ - ماهیت حکم حجاب.....
۶۷.....	۱۷ - آثار و فواید.....
۶۷.....	فردی.....
۶۸.....	- خانوادگی.....
۶۹.....	۱۷.۳ - اجتماعی.....
۷۰.....	- اقتصادی.....

۷۰	..... فواید دیگر
۷۱	..... ۱۸ - رساله‌های حجابیه
۷۳	..... فصل چهارم
۷۳	..... بررسی حجاب در ادیان مختلف
۷۳	..... پوشش زن در ادیان بزرگ الهی
۷۵	..... در دیدگاه آیین یهود، حجاب میلی فطری است
۸۱	..... حجاب در آیات قرآن، تفاسیر و روایات
۸۴	..... مقایسه حجاب در ادیان سامی : اسلام، یهود و مسیحیت
۸۷	..... ۲- واژه شناسی حجاب و عفاف
۸۸	..... ۳- علل پیدایش حجاب
۹۰	..... ۴- حجاب در گذر زمان
۹۰	..... ۵- حجاب در قرآن و روایات
۹۳	..... ۱-۵- حجاب ظاهر و جسم
۹۳	..... ۲-۵- حجاب گفتار
۹۴	..... ۳-۵- حجاب رفتار
۹۵	..... ۶- حجاب در دین یهود
۹۶	..... ۲-۶- حجاب گفتار و رفتار
۹۶	..... ۷- حجاب در دین مسیحیت
۹۷	..... ۱-۷- حجاب ظاهر و جسم
۹۸	..... ۲-۷- حجاب گفتار و رفتار
۹۹	..... آیین نامه حجاب و عفاف
۹۹	..... سیاست‌ها و راهکارها
۱۰۱	..... منابع

پیشگفتار

حجاب و عفاف از مباحثی مهم در دین اسلام و عهدین بوده و هست و به همین دلیل این پژوهش در پی آنست تا حجاب و عفاف از نگاه لغت شناسان، علل پیدایش حجاب و عفاف، حجاب در گذر تاریخ، گونه های مختلف حجاب و اهمیت حجاب و عفاف در دین اسلام و عهدین را مورد ریشه یابی و بررسی قرار دهد. بررسیها و ریشه یابی انجام شده از کتب دینی نشان میدهد که اساسا اسلام و سایر ادیان آسمانی به طور جد و با صراحت کامل به مقوله حجاب و عفاف پرداخته و انسان ها را به عمل به دستورات تدوین و تبیین شده، فرا خواستند. مسئله حجاب و عفاف در قرآن و عهدین از یک طرف دارای وجوه مشترک بوده و از طرف دیگر دارای مواردی افتراقی است. در نصوص دینی ادیان، تمایل به پوشیدگی را امری درونی دانسته و تأکید بر آن داشته اند. نتیجه اهمیت دادن به حجاب و حفظ و رعایت آن، آرامش و امنیت را برای خانواده و جامعه به ارمغان خواهد آورد. البته تا زمانی که از آن بهره گیری لازم به عمل آورده شود، بدون تردید جامعه به سوی تکامل و شرایط آرمانی پیش خواهد رفت. فرهنگ پوشش و حجاب از جمله فرهنگ هایی است که در تمام جوامع بشری از گذشته های دور و تاکنون بنا به اعتقادات دینی و آداب و رسوم اجتماعی مردمان به اشکال مختلف وجود داشته و دارد. در فرهنگ اسلامی مسئله حجاب که از نشانه های عفت و حیا قلمداد میشود و جزء مهم ترین موضوعات مرتبط با سیر و سلوک مسلمانان خصوصا زنان میباشد. پوشش زن از احکام مشترک همه ادیان ابراهیمی یعنی اسلام، یهودیت و مسیحیت بوده و هست. مسئله حجاب و عفاف در بین ادیان دارای مشترکات بوده ولیکن تنها نقطه تفاوت در حدود حجاب و گاه فلسفه آن میباشد. تمام ادیان آسمانی حجاب و پوشش زن را واجب و لازم برشمرده اند و جامعه بشری را به سوی آن دعوت کرده اند؛ چراکه از سوی خداوند پوشش و حجاب به طور طبیعی در فطرت زنان به ودیعت نهاده شده است. احکام و

دستورات ادیان الهی هماهنگ کننده و همسو ساز با فطرت انسانی، تشریح گر حدود و قصور آن میباشد. خداوند منان در سوره هایی همچون نور و احزاب فرمان حجاب را صادر نموده است و بر اساس آیات قرآن و روایات وارده از معصومین (ع)، حجاب فقط پوشش ظاهری نبوده، بلکه تلفیقی از پوشش، گفتار، رفتار و پندار بوده و بر همه انسان ها اعم از زن و مرد، واجب شده است. اگرچه در کیفیت و حدود حجاب بین زن و مرد تفاوت وجود دارد، اما این امر، ناشی از تفاوت آن در نوع آفرینش است. زن از دیدگاه اسلام دارای شخصیتی شایسته و موقعیتی الهی است که میتواند مدارج کمال را طی کرده و به بالاترین مراتب عالی انسانی برسد. کرامت انسانی زن، در سایه عفاف و حجاب او تأمین میشود و اصلاح جامعه در گرو تقوایش و محیط خانواده در گرو مدیریت اوست و بر همین اساس، زن مربی بشریت عنوان شده و میتواند با تربیت فرزندان، امتی را رهایی بخشد. مسئله حجاب و عفاف در دین یهود و مسیحیت با تأکید آمده است که از جمله این تأکید، استفاده از چادر و برقع به عنوان ارکان اخلاقی یهود و مسیحیت در نام برد.

فصل اول

حجاب

تعریف حجاب

حجاب از نظر لغوی به معنای پوشش ، پرده ، حاجب ، روپوش ، چادر و روبند^۱ . و آن پوششی حجاب نامیده می شود که از طریق پشت پرده واقع شدن صورت می گیرد و معنای دیگر : آن چه که با آن چیزی بپوشانند و چیزی که مانع بین دو چیز دیگر باشد و در اصطلاح اسلامی ، نوعی از پوشش است که در محیطی که نامحرم وجود دارد بدن را بپوشاند به جز بعضی از قسمتها .

تاریخچه حجاب

تاریخ تاریک است نمی توان در حقیقت مبداء و آغازی برای حجاب زن آن چنان که امروزه تصور می شود بدست آورد . زیرا همه ملل زنان خود را از حفظ طغیان شهوات مردان دیگر به صورتی پوشانده اند و تاریخ زن در جهان و مظهران در ملل که تمایل کیفیت پوشش زن در قدیم الایام است . تمام پدران زنان خود را از دید نامحرمان محجوب داشته اند تا موجب تهییج و تحریک شهوت نشود و این از غیرت و عصمت فطری مرد است . برخی دیگر هم مسئله حجاب را بر اساس فلسفه اقتصاد و مسایل

۱-حسن ، عمید ؛ « فرهنگ لغت عمید » ، ج اول ، حرف ج .